Wiadomości Statystyczne

Miasta Poznania

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania.

Wydawca: Magistrat stoł. miasta Poznania. **Redaktor: Zygmunt Zaleski.**

Informations Statistiques

de la ville de Poznań

Publication de L'Office de Statistique de la ville de Poznań.

Editeur: Municipalité de la ville de Poznań. *Rédacteur: Zygmunt Zaleski.*

Rocznik 22. (*22-e Année.*) **Marzec 1933.** (*Mars 1933.*) **Nr. 3**

I. Naturalny ruch ludności. — *Mouvement naturel de la population.*

1. Małżeństwa. — *Mariages.*

a) Według wieku. — *D'après l'âge.*

Wiek mężczyzn *Age des hommes*	Wiek kobiet — *Age des femmes.*							Ogółem mężczyzn *Total des hommes*
	poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej *et plus*	
poniżej 20 *au-dessous de*	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	1	9	5	1	—	—	—	16
25—29	4	10	10	4	—	—	—	28
30—39	2	3	5	9	1	—	—	20
40—49	—	—	1	5	3	—	—	9
50—59	—	—	—	2	—	—	—	2
60 i wyżej	—	—	—	—	—	1	—	1
Ogółem kobiet *Total des femmes*	7	22	21	21	4	1	—	76

W tem związków zamiejscowych —

b) Według stanu cywilnego *D'après l'état civil*

Stan cyw. mężczyzn *Etat civil des hommes*	Stan cywilny kobiet *Etat civil des femmes*			Ogółem mężczyzn *Total des hommes*
	panny *filles*	wdowy *veuves*	rozwiedz. *divorcées*	
kawalerowie *célibataires*	63	1	4	68
wdowcy *veufs*	3	2	—	5
rozwiedz. *divorcés*	3	—	—	3
Ogółem kobiet *Total des femmes*	69	3	4	76

W tem związków zamiejscowych —

c) Według wyznania — *D'après le culte*

Wyznanie mężczyzn *Culte des hommes*	Wyznanie kobiet *Culte des femmes*: rz. kat *cath.-romain*	ewang. *évangé-lique*	mojż. *mosaïque*	inne *autre*	Ogółem mężczyzn *Total des hommes*
rz. katolickie *cath.-romain*	72	1	—	—	73
ewangelickie *évangélique*	2	—	—	—	2
mojżeszowe *mosaïque* . .	—	—	—	—	—
nne *autre*	1	—	—	—	1
Ogółem kobiet *Total des femmes*	75	1	—	—	76

W tem związków zamiejscowych —

d) Według narodowości — *D'après la nationalité*

Narodowość mężczyzn *Nationalité des hommes*	Narodowość kobiet *Nationalité des femmes*: polska *polonaise*	niemiecka *allemande*	inna *autre*	Ogółem mężczyzn *Total des hommes*
polska *polonaise*	75	—	—	75
niemiecka *allemande*	1	—	—	1
inna *autre*	—	—	—	—
Ogółem kobiet *Total des femmes*	76	—	—	76

W tem związków zamiejscowych —

2. Urodzenia — *Naissances*

a) Według płci i pochodzenia
D'après le sexe et la légitimité

Płeć noworodka *Sexe des nouveau-nés*	Urodzenia żywe *Naissances vivantes*: ślubne *légitimes*	nieślubne *illégitimes*	ogółem *total*	w tem *dont*: urodz. w zakładach *naissances dans les maisons d'accouchement*	urodz. wieloracze *naissances multiples*	Urodz. martwe *Mort-nés*: ślubne *légitimes*	nieślubne *illégitimes*	ogółem *total*	Ogółem *Total*
1. Miejscowe — *Population domiciliée*									
chłopców *garçons*	180	29	209	56	—	6	1	7	216
dziewcząt *filles*	170	24	194	58	6	5	3	8	202
Ogółem *Total*	350	53	403	114	6	11	[illegible]	15	418
2. Zamiejscowe — *Population de passage*									
chłopców *garçons*	14	8	22	16	2	2	—	2	24
dziewcząt *filles*	18	11	29	21	—	1	—	1	30
Ogółem *Total*	32	19	51	37	2	3	—	3	54
3. Wszystkie urodzenia - *Toutes les naissances*									
chłopców *garçons*	194	37	231	72	2	8	1	9	240
dziewcząt *filles*	188	35	223	79	6	6	3	9	232
Ogółem *Total*	382	72	454	151	8	14	4	18	472

Zgłoszeń spóźnionych: 34 z lutego 1933 r. (w tem 29 miejscowych, 5 zamiejscowych.)

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców
Nés-vivants selon la profession des parents

Zawód ojca wzgl. matki *Profession du père ou de la mère*	miejscowe *population domiciliée*	zamiejscowe *population de passage*	Ogółem *Total*
A. Ślubni według zawodu ojca — *Enfants légitimes selon la profession du père*			
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy — *Commerçants, industriels, agriculteurs indépendants*	11	7	18
2 Urzędnicy prywatni — *Employés* . .	64	6	70
3. Rzemieślnicy (czeladź) — *Artisans* . .	152	4	156
4. Robotnicy i p — *Ouvriers etc.* . . .	78	4	82
5. Zawody umysłowe wolne — *Professions libérales*	5	—	5
6. Urzędnicy publiczni — *Fonctionnaires publics*	32	11	43
7. Inne zawody — *Autres professions* . .	4	—	4
8. Bez i nieznanego zawodu — *Sans profession et profession inconnue* . . .	4	—	4
Ogółem — *Total*	350	32	382
B Nieślubni według zajęcia matki — *Enfants illégitimes selon la profession de la mère*			
1. Pracownice przemysłowe - *Travailleuses d'industrie*	13	10	23
2. Służące — *Domestiques*	23	8	31
3. Pracownice handlowe i biurowe — *Travailleuses de commerce et de bureau*	4	—	4
4. Zawody wolne — *Professions libérales*	—	—	—
5. Inne zawody — *Autres professions* . .	2	—	2
6. Bez zawodu i nieznanego zawodu - *Sans profession et profession inconnue* . .	11	1	12
Ogółem — *Total*	53	19	72

c) Żywo urodzeni według wyznania rodziców
Nés-vivants d'après le culte des parents.

Wyznanie ojca *Culte du père*	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych *Culte des mères ayant des enfants légitimes*					Wyznanie matki przy dzieciach nieślubnych *Culte des mères ayant des enfants illégitimes*
	rz. - katol. *cath. - rom.*	ewang. *évang.*	mojż. *mosaïque*	inne *autres*	Ogółem *Total*	
1. Urodzenia miejscowe *Naissances de la population domiciliée*						
rz. - katolickie *cath. - romain*	344	1	—	—	345	53
ewangelickie *évangélique*	—	1	—	—	1	—
mojżeszowe *mosaïque*	—	—	4	—	4	—
inne i nieznane *autre et inconnue*	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	344	2	4	—	350	53
2. Urodzenia wszystkie *Toutes les naissances*						
rz. - katolickie *cath - romain*	375	1	—	—	376	72
ewangelickie *évangélique*	—	2	—	—	2	—
mojżeszowe *mosaïque*	—	—	4	—	4	—
inne i nieznane *autre et inconnue*	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	375	3	4	—	382	72

d) Żywo urodzeni według narodowości rodziców i następstwa rodowego.
Nés-vivants d'après la nationalité des parents par l'ordre successif de naissance.

Narodowość rodziców *Nationalité des parents*: ojca *du père*	matki *de la mère*	Noworodki ślubne były w tem samem małżeństwie .. dzieckiem *Ordre successif de naissance*: 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 i w.	Ogółem — Total	Narodowość matki przy dzieciach nieślubnych *Nationalité des mères ayant des enfants illégitimes*
1. Urodzenia miejscowe *Naissance de la popul domiciliée*																	
pol. *polon*	pol. *polon*	113	102	54	31	22	11	5	2	4	—	—	—	1	—	354	53
pol *polon*	niem. *allem.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. *allem.*	pol. *polon.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. *allem*	niem. *allem.*	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
inne i niezn. *autre et inconnue*		2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Ogółem *Total*		115	103	54	31	22	13	5	2	4	—	—	—	1	—	350	53
2. Urodzenia wszystkie *Toutes les naissances*																	
pol *polon.*	pol. *polon.*	124	107	59	34	26	13	5	2	4	—	1	—	1	—	376	72
pol. *polon.*	niem. *allem*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. *allem.*	pol. *polon.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. *allem.*	niem. *allem.*	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
inne i niezn. *autre et inconnue*		2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Ogółem *Total*		127	108	59	34	26	15	5	2	4	—	1	—	1	—	382	72

3. Zgony — *Décès*

a) Według przyczyn śmierci i płci. — *D'après la cause du décès et d'après le sexe.*

Nomenklatura międzynarodowa skrócona / Nomenclature internationale abrégée	Przyczyna śmierci — *Cause du décès*	1. Zgony miejscowe — *Décès parmi la population domiciliée*: Ogółem — *Total*: męż. — hommes	kob. — femmes	raz. — ensemble	w tem dzieci — *dont décès des enfants*: poniżej 1 roku — *au dessous d'un an*: m. — *h.* śl. — *lég.*	m. — *h.* nieśl. — *illeg.*	ż. — *f.* śl. — *lég.*	ż. — *f.* nieśl. — *illég.*	1–5 lat — *1–5 ans*: m. — *h.*	ż. — *f.*	2. Wszystkie zgony — *Tous les décès*: Ogółem — *Total*: męż. — hommes	kob. — femmes	raz. — ensemble	w tem dzieci — *dont décès des enfants*: poniżej 1 roku — *au dessous d'un an*: m. — *h.* śl. — *lég.*	m. — *h.* nieśl. — *illég*	ż. — *f.* śl. — *lég.*	ż. — *f.* nieśl. — *illég.*	1–5 lat — *1–5 ans*: m. — *h*	ż. — *f*
1	Dur brzuszny i rzekomy	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
2	Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Odra	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—
5	Płonica	3	1	4	—	—	—	—	1	—	3	1	4	—	—	—	—	1	—
6	Krztusiec	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—
7	Błonica	6	3	9	—	—	—	—	2	3	6	3	9	—	—	—	—	2	3
8	Grypa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gruźlica narządu oddechowego	29	18	47	—	—	—	—	1	—	34	19	53	—	1	—	—	1	—
11	„ a) opon mózgowych	2	2	4	—	—	—	—	2	1	3	2	5	1	—	—	—	2	1
	„ b) innych narządów	1	3	4	—	—	1	—	—	—	1	3	4	—	—	1	—	—	—
12	Kiła	2	—	2	1	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—
13	Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Inne choroby zakaźne i pasożytne	1	2	3*	—	—	—	—	—	—	1	2	3*	—	—	—	—	—	—
15	Rak i inne nowotwory złośliwe	3	17	20	—	—	—	—	—	—	4	21	25	—	—	—	—	—	—
16	Nowotwory niezłośliwe i nie oznaczone jako złośl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Gościec przewlekły i dna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
18	Cukrzyca	1	2	5	—	—	—	—	—	—	3	3	6	—	—	—	—	—	—
19	Zatrucie wyskokowe przewlekłe i ostre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Inne choroby ogólne i zatrucia przewlekłe	1	2	3	1	—	1	—	—	—	1	3	4	1	—	1	—	—	—
21	Wiąd rdzenia i porażenie ogólne	1	2	3	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—	—	—	—
22	Krwotok i zakrzep mózgowy porażenia połowiczne i inne bez wskazania przyczyny	2	3	5	—	—	—	—	—	—	2	4	6	—	—	—	—	—	—
23	a) Zapalenie mózgu	3	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
	b) Zapalenie opon mózgowych	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
	c) inne chor. ukł nerw., narz. wzroku i inne	4	4	8	1	2	1	2	—	1	5	5	10	1	2	1	2	—	1
24	Choroby serca	19	13	32	—	—	—	—	—	—	21	15	36	—	—	—	—	1	—
25	Inne choroby narządów krwionośnych	4	3	7	—	—	—	—	—	—	4	3	7	—	—	—	—	—	—
26	Zapalenie oskrzeli	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—
27	Zapalenie płuc a) płatowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ „ b) inne postacie	12	12	24	5	2	4	—	4	1	14	13	27	6	3	4	—	4	2
28	Inne choroby narządów oddechowych	4	3	7	—	—	—	—	—	—	5	3	8	—	—	—	—	—	—
29	Biegunka i zap. jelit a) u dzieci poniżej 2 lat	2	2	4	—	1	1	1	1	—	2	2	4	—	1	1	1	1	—
	b) u osób w w. 2 lat i powyżej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Zapalenie wyrostka robaczkowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
31	Marskość i inne choroby wątroby	1	1	2	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—
32	Inne choroby narządu trawienia	4	4	8	—	—	—	—	—	—	5	5	10	—	—	—	—	—	—
33	Zapalenie nerek	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—
34	Inne choroby układu moczopłciowego	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
35	Posocznica i zakażenie połogowe	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
36	Inne choroby ciąży i okresu połogowego	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
37	Choroby skóry, kości i narz. ruchu	1	1	2	—	—	—	—	—	—	2	1	3	1	—	—	—	—	—
38	Choroby okr. niemowl. i wady rozwoju wrodzone	13	8	21	9	4	5	3	—	—	13	8	21	9	4	5	3	—	—
39	Starczość	3	8	11	—	—	—	—	—	—	4	8	12	—	—	—	—	—	—
40	Samobójstwo	3	2	4	—	—	—	—	—	—	4	3	7	—	—	—	—	—	—
41	Zabójstwo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Śmierć wypadkowa	3	—	3	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—
43	Śmierć i przyczyny niewiadome lub źle oznaczone	1	4	5	—	—	—	1	—	—	1	4	5	—	—	—	1	—	—
	Ogółem — *Total*	135	130	265	18	9	14	8	11	6	155	145	300	22	11	14	8	12	7

Zgony miejscowe: Zgłoszeń spóźnionych 2: 1 z czerwca 1933 r., 1 z kwietnia 1915.
*) 1 posocznica, 2 zakażenie ogólne.

Wszystkie zgony: Zgłoszeń spóźnionych 2: 1 z czerwca 1932 r. 1 z kwietnia 1915 r.
*) 1 posocznica, 2 zakażenie ogólne.

b) Zgony dzieci nieślubnych poniżej 1 roku życia według zajęcia matki

Décès des enfants illégitimes ayant moins d'un an selon la profession de la mère

Zajęcie matki *Profession de la mère*	Miejsc. *Population domiciliée*	Zamiejsc. *Population de passage*	Ogółem *Total*
1. Pracownice przemysłowe — *Travailleuses d'industrie*	6	1	7
2. Służące — *Domestiques*	7	1	8
3. Pracownice handlowe i biurowe — *Travailleuses de commerce et de bureau*	1	—	1
4. Zawody wolne — *Professions libérales* . . .	—	—	—
5. Inne zawody — *Autres professions*	—	—	—
6. Bez zawodu i nieznanego zawodu — *Sans profession et profession inconnue*	3	—	3
Ogółem — *Total*	17	2	19

c) Zmarli w wieku ponad 15 lat według stanu cywilnego

Décédés au-dessus de 15 ans d'après l'état civil

	wolni *célibataires*	małżonkowie *mariés et mariées*	owdowiali *veufs et veuves*	rozwiedzeni *divorcés et divorcées*	stanu niezn. *état civil inconnu*	Ogółem *Total*
1. Miejscowe — *Décès parmi la population domiciliée*						
mężczyźni — *hommes*	25	52	12	1	—	90
kobiety — *femmes* .	36	28	31	1	—	96
Ogółem — *Total* .	61	80	43	2	—	186
2. Wszystkie zgony — *Tous les décès*						
mężczyźni — *hommes*	32	57	14	1	—	104
kobiety — *femmes* . .	38	36	34	1	—	109
Ogółem — *Total* .	70	93	48	2	—	213

d) Według narodowości — *D'après la nationalité*

1. Zmarło miejscowych: 251 Polaków, 12 Niemców 2 innych i nieznanej narodowości
Décès parmi la population domiciliée Polonais, Allemands, autre nationalité et de nationalité inconnue.

2. Zmarło wogóle: 279 Polaków, 18 Niemców, 3 innych i niezn. narodowości
Total des décès Polonais, Allemands, autre nationalité et de nationalité inconnue.

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania.
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców)

Décès avec répartition par âge, par profession et par culte.
(Personnes au-dessous de 15 ans selon la profession des parents).

1. Miejscowe — *Décès parmi la population domiciliée*

Wiek lat *Age - ans*	Wyznanie — *Culte*: rz. katol. — *cath.-romain*	ewang. — *évangélique*	mojż. — *mosaïque*	inne i niezn. - *autre et inconnu*	Zajęcie — *Profession*: Samodz. handl., przem. i rolnicy *Commerçants, industriels, agriculteurs indépendants*	Urzędnicy prywatni — *Employés*	Rzemieślnicy (czeladź) — *Artisans*	Robotnicy i p. — *Ouvriers etc.*	Zawody umysłowe wolne *Professions libérales*	Urzędnicy publiczni *Fonctionnaires publics*	Inne zawody — *Autres professions*	Bez zawodu i niezn. zaw. *Sans profession et profession inconnue*	Ogółem — *Total*
Do *à* 5	66	—	—	—	—	9	15	34	—	4	—	4	66
6—10	11	—	—	—	1	3	4	1	—	1	—	1	11
11—15	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2
16—20	10	—	—	—	—	1	4	2	—	—	—	3	10
21—30	33	—	1	—	—	9	8	5	—	1	1	10	34
31—40	22	—	—	—	—	4	1	4	1	2	1	9	22
41—50	21	1	—	—	—	2	6	5	—	2	—	7	22
51—60	23	2	—	—	5	—	7	2	2	1	1	7	25
61—70	27	4	—	1	3	1	6	4	—	4	—	14	32
ponad 70 *au dessus de*	37	4	—	—	2	1	6	5	—	3	1	23	41
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	252	11	1	1	12	30	58	63	3	18	4	78	265

2. Wszystkie zgony — *Tous les décès*

Wiek lat *Age - ans*	Wyznanie — *Culte*: rz. katol. — *cath.-romain*	ewang. — *évangélique*	mojż. — *mosaïque*	inne i niezn. - *autre et inconnu*	Zajęcie — *Profession*: Samodz. handl., przem. i rolnicy *Commerçants, industriels, agriculteurs indépendants*	Urzędnicy prywatni — *Employés*	Rzemieślnicy (czeladź) — *Artisans*	Robotnicy i p. — *Ouvriers etc.*	Zawody umysłowe wolne *Professions libérales*	Urzędnicy publiczni *Fonctionnaires publics*	Inne zawody — *Autres professions*	Bez zawodu i niezn. zaw. *Sans profession et profession inconnue*	Ogółem — *Total*
Do *à* 5	72	1	—	—	—	12	16	36	—	5	—	4	73
6—10	12	—	—	—	2	3	4	1	—	1	—	1	12
11—15	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2
16—20	12	—	—	—	—	1	4	4	—	—	—	3	12
21—30	38	1	1	1	1	9	8	6	—	3	1	13	41
31—40	23	—	—	—	—	4	1	4	1	2	1	10	23
41—50	24	2	—	—	—	2	6	6	—	2	—	10	26
51—60	31	4	—	—	7	—	7	2	2	3	1	13	35
61—70	28	4	1	1	4	1	6	5	—	4	—	14	34
ponad 70 *au dessus de*	38	4	—	—	2	1	6	5	—	4	1	23	42
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	280	16	2	2	17	33	58	70	3	24	4	91	300

Przyrost naturalny ogólny 154, miejscowy 138. W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 1,93; zgonów 1,27; małżeństw 0,36.

II. Zdrowotność — *Santé publique*

1. Przypływ w Szpitalu Miejskim według wieku i chor[ob]y.

Inscriptions des malades dans l'Hôpital Municipal d'après l'âge et la maladie.

Wiek lat. — *Age ans*												Ogółem *Total*
0/1	1/5	5/10	10/15	15/20	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	70 i więcej	Nie podano	
7	7	2	9	48	140	87	35	32	9	8	1	385

W tem przypadków: (*Dont cas de*) chorób zakaźnych (*maladies infectieuses*) 62, chorób oczu i uszu (*affect. des organes de la vision et affect. de l'oreille*) —, zachorzeń wewnętrznych (*maladies internes*) 26, chorób płucnych (*affect. de l'appareil respiratoire*) 11, reumatyzmu (*rhumatisme*) 3, chorób żołądka i jelit (*affect. de l'appareil digestif*) 4, zachorzeń połogowych (*accouchements*), —, chorób serca (*maladies du coeur*) 6, uwiądu starczego (*sénilité*) 4, chorób nerwowych i chorób umysłowych (*affect. du système nerveux et maladies mentales*) 28, świerzby (*gale*) — chorób skórnych (*affect. de la peau - dermatologie*) 22, chorób płciowych (*maladies sexuelles*) 52, do obserwacji (*observation*) 7, do opieki (*soins*) —, zatrucia (*empoisonnements*) 3, obrażenia (*lésions*) 142, postrzał (*par armes à feu*) 1, chorób dziecięcych (*maladies d'enfants*) 14.

2. Chorzy w szpitalach i przytułkach.

Mouvement des malades dans les hôpitaux et autres institutions similaires.

Zakłady *Établissements*	W początku miesiąca *Au commencement du mois*	Przypływ *Inscriptions* w miesiącu *au cours du mois*	Odpływ *Radiations* w miesiącu *au cours du mois*	+ —	W końcu miesiąca *A la fin du mois*	W odpł. jest zmarłych *Nombre de décédés parmi les personnes rayées*
Przytuł. dla starc. Grobla 26 *Asile pour les vieillards*	135	9	13	— 4	131	9
Szpital Miejski: *Hôpital Municipal:*						
I. St. chorób zewn. *Chirurgie*	79	143	143	—	79	4
II. St. chorób wewn. *Maladies internes*	60	74	68	+ 6	66	13
III St. chorób wener. i skórnych *Maladies vénériennes et affect. de la peau*	84	77	74	+ 3	87	—
IV. St. dziecięca *Maladies d'enfants*	17	14	14	—	17	1
V. St. dla umysłowo chorych *Maladies mentales*	22	28	35	— 7	15	3
VI. St. płucno-chorych *Maladies de l'appareil respiratoire*	86	49	53	— 4	82	24
Razem — *Ensemble*	348	385	387	— 2	346	45
Lecznica Miejska:						
I. Oddział wewnętrzny	5	9	8	+ 1	6	1
II. Oddział chirurgiczny	2	6	4	+ 2	4	—
III. Oddział chorób wener. i skórnych	—	4	2	+ 2	2	—
Razem — *ensemble*	7	19	14	+ 5	12	1
Szpital Djakonisek . . .	119	113	144	—31	88	14
„ żydowski . . .	4	2	3	— 1	3	—
„ SS. Miłosierdzia .	212	305	289	+13	225	12
Zakład św. Józefa . . .	113	159	113	+16	129	21
Sanatorjum SS. Elżbietanek	67	111	100	+11	78	4

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.

Service Municipal de Désinfection.

Dezynfekcyj dokonano w zakładzie . . . 8
Désinfections effectuées dans l'établissement

poza zakładem . . 144 razem 152
hors de l'établissement *ensemble*

Dezynfekcję spowodowały następujące choroby:
Nombre de désinfections effectuées après les maladies suivantes

	fois
Żarnice — *Rougeole*	— razy
Płonica — *Scarlatine*	40 „
Ospa — *Variole*	— „
Błonica i dławiec — *Diphtérie*	48
Zakażenie połogowe — *Septicémie puerpérale*	— „
Dur brzuszny *Fièvre typhoïde*	2 „
Dur inny — „ *autre que typhoïde*	— „
Gruźlica — *Tuberculose*	58 „
Czerwonka — *Dysenterie*	— „
Inne choroby — *Autres maladies*	4 „
Robactwo — *Phtiriase*	— „
Świerzb — *Gale*	— „
Dezynfekcji rzeczy — *Désinfection des choses*	— „

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.

Maladies infectieuses déclarées

Rodzaj choroby *Nature de maladie*	I. Stare Miasto p. l. brz. Warty	II. Stare Miasto p. p. brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Sołacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dzieln. nowe	Ogółem *Total*
Błonica i dławiec *Diphtérie* .	7	13	4	8	12	1	5[1])	50
Płonica . . *Scarlatine* .	—	15	10	13	3	2	1[2])	44
Żarnice *Rougeole* .	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur brzuszny *Fièvre typhoïde* . .	—	—	—	2	1	—	—	3
Dur plamisty *Typhus exanthématique*	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakażenie połogowe . *Septicémie puerpérale*	—	—	—	—	1	—	—	1
Jaglica . . *Trachome* .	1	7	—	2	—	—	—	10
Gruźl. płuc . *Tuberculose pulmonaire*	6	21	14	15	15	3	3[3])	77
Czerwonka *Dysenterie* .	—	1	—	—	—	—	—	1
Inne choroby *Autres maladies* .	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	14	57	28	40	32	6	9	186

[1]) 4 Winiary, 1 Dębiec.
[2]) Dębiec.
[3]) 1 Winiary, 2 Dębiec

III. Nieruchomości: stosunki mieszkaniowe. — *Immeubles: logements.*

1. Zmiany własności. — *Mutations de la propriété immobilière.*

Ilość kontraktów *Nombre de contrats*		Realność zmieniła właściciela w ostatnich 3 latach *L'immeuble a changé le propriétaire au cours de 3 dernières années*			Nabywcy — *Acquéreurs*			
ogółem *total*	odmownych *refus*	1 raz *1 fois*	2 razy *2 fois*	3 i w. razy *3 fois et plus*	z Poznania *de Poznań*	z woj. zachod. *de départem. de l'ouest*	z reszty Polski *des autres provinces de la Pologne*	inni *autres*
49	—	25	24	—	43	6	—	—

Przechodzi w inne ręce nieruchomości zabudowanych: z rąk niemieckich —, z rąk polskich 49, z rąk żydowskich —.

Budownictwo — *Industrie du bâtiment.*

2. Budowle rozpoczęte — *Constructions commencées*

Nowe budynki *Bâtiments nouveaux*			Przebudowy i rozbudowy *Reconstructions*	Ogółem budowli *Total des constructions*	Liczba — *Nombre de*			Kubatura m³ *Espace bâtie en m³*
mieszkal. *à l'habitation*	inne *autres*	razem *total*			mieszkań *logements*	ubikacyj *pièces destinée* mieszkal. *à l'habit.*	ubikacyj *pièces destinée* innych *autres*	
32	3	35	9	44	100	309	21	34009

3. Budowle ukończone. — *Constructions finies*

Nowe budynki *Bâtiments nouveaux*	Przybyło nowych *Accroissement du nombre des bâtiments nouveaux*: budynków głównych dla celów *bâtiments principaux destinés* mieszkaniowych *à l'habitation*	budynków głównych innych *autres*	oficyn dla celów *annexes destinées* mieszkaniowych *à l'habitation*	oficyn innych *autres*	innych budynków *autres bâtiments*	Przebudowy i rozbudowy *Reconstructions*	Rozbiórki *Démolitions*	Ogółem budowli *Total des constructions*	Przybyło wzgl. ubyło *accroissement resp. décroissement*: mieszkań *logements*	ubikacyj mieszkaniowych *pièces destinée à l'habit.*
28	20	1	1	—	6	8	—	36	+73	+238

4. Budowa mieszkań — — *Constructions d'habitations.*

	Mieszkanie o — *Logements à*: 1 izbie *1 pièce*	2 pokojach — *pièces*	3	4	5	6 i w. *et plus*	ogółem *total*	Lokale handlowe i przemysłowe. — *Locaux industriels et commerciaux*
Powstało *Augmentation*	—	24	22	19	2	6	73	1
Ubyło *Reduction*	—	—	—	—	—	—	—	2
Różnica + — *Différence*	—	+24	+22	+19	+2	+6	+73	—1

Wpłynęło podań o pozwolenie na budowę 152

Udzielono pozwoleń na budowę 121.

IV. Zamożność i ubóstwo.

Aisance et indigence.

1, Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania.

Caisse d'Epargne Communale de la ville de Poznań.

Wkłady oszczędnościowe w złotych obiegowych *Dépôts d'épargne en zlotys courants*	Ilość deponentów *Nombre de déposants*	Suma depozytów zł *Montant des dépôts*
Stan oszczędności i depozytów w początku miesiąca *uation des épargnes et des dépôts ement du mois*	27 887	22 353 457,26
Przychód — *Recette*	591	2 398 931,09*)
Razem — *Ensemble*	28 478	24 752 388,35
Rozchód — *Dépense*	412	1 685 317,82
Stan w końcu miesiąca *Situation à la fin du mois* . . . . . A.	28 066	23 067 070,53

*) w tem 768 950,94 zł odsetki za II. półrocze 1932 r.

Wkłady oszczędnościowe w zł w złocie dol. am. w przeliczeniu na zł obiegowe *Dépôts d'épargne en zlotys - or et dollars des Etats-Unis calculés en zlotys courants*	Ilość deponentów *Nombre de déposants*	Suma depozytów zł *Montant des dépôts*
Stan oszczędności w początku miesiąca *Situation des épargnes au commencement du mois*	1261	5 899 280,26
Przychód — *Recette*	38	382 450,12*)
Razem — *Ensemble*	1299	6 281 730,38
Rozchód — *Dépense*	31	227 535,80
Stan w końcu miesiąca . . . . B *Situation á la fin du mois*	1268	7 054 194,58
Total — Ogółem A + B	29 334	29 121 265,11

*) w tem 147 780,72 zł odsetki za II. półrocze 1932 r.

2. Lombard Miejski.

Mont - de - piété Municipal

	Liczba zastawów. - *Nombre des gages*	Suma pożyczek zł. *Montant des prêts zł*	Przeciętna pożyczka zł. — *Montant moyen d'un prêt*
Zasób na początku miesiąca *Fonds au commencement du mois*	21062	598037	33,14
Wpłaty na prolongatach *Acomptes*	brak danych	brak danych	brak danych
W ciągu miesiąca / *Au cours du mois* — złożone *gages déposés en vente*			
W ciągu miesiąca / *Au cours du mois* — wykupione *gages retirés*			
Sprzedano publicznie *Vendus aux enchères*			
W końcu miesiąca *A la fin du mois*			

3. Miejska opieka nad ubogimi i sierotami.

Bureau Municipal de bienfaisance.

	Stan w początku miesiąca - *Situation au commenc. du mois*	Przypływ *Inscriptions*	Odpływ *Radiations*	+ —	Stan w końcu miesiąca. — *Situation à la fin du mois*	W odpływie jest zmarłych. - *Nombre des décédés parmi les personnes rayées*
1. Ubodzy w opiece obwodowej. - *Pauvres secourus.*	4650	115	48	+67	4717	14
2. Dzieci w miejskiej opiece - *Enfants en tutelle municipale*						
a) w 1-ym roku życia *au-dessous d'un an*	370	47	66	—19	351	4
b) od 1—2 roku życia *de 1—2 ans*	302	47	52	— 5	297	2

Noclegów udzielono w Schronisku dla bezdomnych na Zawadach osobom 4611, w tem 3823 mężczyzn, 582 kobiet, 206 dzieci.

V. Praca. — *Travail.*

Taryfy robotnicze. (Płaca godzinowa.)

Tarifs d'ouvriers. (Salaire par heure.)

Kategorje robotników *Catégories d'ouvriers*	Przemysł i handel *Industrie et commerce* gr	Metalurgja *Metallurgie* gr	Przemysł budowlany. *Industrie de la construction* gr	Rob. miejscy *Ouvriers municipaux* — fabryczni *de fabrique* gr	Rob. miejscy *Ouvriers municipaux* — inni *autres* gr
Rzemieślnicy do 2 lat po wyuczeniu *Artisans jusqu'à 2 ans après la terminaison de l'apprentissage*	68	68	90-100	96	93
„ 2—4 „ „	81	81	•	105	103
„ 2—4 „ żonaci *mariés*	94	94	•	125	121
„ ponad 4 *au-dessus de* „ „	94	94	•	125	121
Robotnicy przyuczeni *Ouvriers qualifiés*	70	72	90*)	96	96
Robotnicy 15—18 lat *Ouvriers âgés de 15 à 18 ans*	33	33	•	•	•
„ „ „ 18—21 „	55	55	•	•	•
„ poniżej 21 lat „ *au-dessous de 21 ans*	—	—	30-35	64	64
„ ponad 21 lat „ *au-dessus de 21 ans*	68	68	50-55	90	90
Robotnice 15—18 lat *Ouvrières âgées de 15 à 18 ans*	28	28	•	•	•
„ „ 18—21 „	36	36	•	46	46
„ ponad 21 lat „ *au-dessus de 21 ans*	42	42	•	58	58

Uwagi: U robotników w „przemyśle budowlanym" płaci się wyższe stawki od 20 lat a nie od 21 lat. Do drugiej kategorji płacy rzemieślników w przemyśle budowlanym należą w zasadzie małoletni oraz ci pełnoletni pracownicy, których wydatność pracy jest znacznie mniejszą od przeciętnej.

*) robotnik zwyczajny przy noszeniu cegły i wapna.

VI. Ceny artykułów pierwszej potrzeby.

Prix des articles de première nécessité.

1. Najczęstsze ceny detaliczne.

Prix de détail les plus fréquents.

	Waga lub miara *Poids ou mesure*	1. tydzień *1. semaine* zł. gr.	2. tydzień *2. semaine* zł. gr.	3. tydzień *3. semaine* zł. gr.	4. tydzień *4. semaine* zł. gr.	Uwagi *Notes*
1. Chleb żytni — *Pain de seigle*	1 kg	36	36	36	35	
2. Chleb pszenny — *Pain de froment*	„	80	80	80	80	z przemiału 65%
3. Mąka pszenna — *Farine de froment*	„	60	60	62	62	
4. Mąka żytnia — *Farine de seigle*	„	40	40	40	40	
5. Kasza jęczmienna — *Gruau d'orge*	„	40	40	40	40	
6. Groch polny — *Pois*		40	40	40	40	
7. Fasola — *Haricots*	„	40	40	40	40	
8. Cukier — *Sucre*	„	1,40	1,40	1,40	1,40	
9. Mleko niezbierane — *Lait non écrémé*	1 l.	22	22	22	22	
10. Jaja — *Oeufs*	1 szt. — *p.*	9	8	7	8	
11. Ser biały — *Fromage blanc*	1 kg	80	80	80	80	
12. Mięso wołowe z k. — *Viande de boeuf*	„	1,40	1,40	1,50	1,50	
13. Cielęcina z k. — *Viande de veau*	„	1,40	1,40	1,50	1,50	
14. Wieprzowina od brz. — *Viande de porc*	„	1,40	1,40	1,60	1,60	
15. Słonina świeża — *Lard frais*	„	1,75	1,80	1,90	1,90	
16. Olej rzepakowy — *Huile de colza*	1 l.	2,00	2,00	2,00	2,00	
17. Masło niesolone — *Beurre frais* I. gat.	1 kg	4,00	4,00	3,60	4,00	
18. Smalec wieprzowy — *Saindoux*	„	2,60	2,60	2,60	2,60	
19. Ziemniaki — *Pommes de terre*	„	7	7	7	7	
20. Sól biała — *Sel blanc*	„	36	36	36	36	
21. Kapusta kwaszona — *Choucroute*	„	30	30	30	30	
22. Marchew — *Carottes*	„	20	20	20	20	
23. Kawa palona naturalna — *Café torréfié*	„	8,00	8,00	8,00	8,00	
24. Kawa zbożowa — *Café de blé*	„	56	56	56	56	
25. Węgiel kamienny — *Charbon Houille*	50 kg	3,40	3,40	3,40	3,40	
26. Nafta — *Pétrole*	1 l.	65	65	65	65	
27. Mydło do prania — *Savon ordinaire*	1 kg	1,90	1,90	1,90	1,90	
28. Gaz — *Gaz*	1 cbm	30	30	30	30	
29. Elektryczność — *Electricité*	1 kwg	60	60	60	60	plus 10% podatku
30. Przejazd tramwajem — *Tramway*	—	25	25	25	25	
31. Numer gazety — *Journal*	—	15	15	15	15	
32. Strzyżenie głowy — *Coupe des cheveux*	—	60	60	60	60	
33. Bilet do teatru ludowego lub kina — *Billet de théâtre et de cinéma*	—	50-100	50-100	50-100	50-100	
34. Drzewo rąbane — *Bois fendu*	1 mtrp.	20,00	20,00	20,00	20,00	
35. Cebula — *Oignons*	1 kg	25	25	25	25	
36. *Gęś — Oie*	1 kg	nie notowano				
37. Karpie — *Carpes*	„	2,40-2,60	2,40-2,60	2,20-2,40	2,20-2,60	

2. Ceny hurtowe — *Prix de gros*

(W ostatnim tygodniu miesiąca. Za 100 kg. przy zwierzętach wagi żywej.)

Dans la dernière semaine du mois. Animaux par 100 kg du poids vif)

Pszenica — *Froment*	34,50* zł
Żyto — *Seigle*	18,00* „
Jęczmień — *Orge*	14,50* „
Owies — *Avoine*	11,75* „
Proso — *Millet*	nie notowano
Tatarka — *Blé sarrasin*	nie notowano
Wełna krajowa — *Laine de Pologne*	nie notowano
Len — *Lin*	nie notowano
Konopie — *Chanvre*	nie notowano
Świnie — *Porcs*	86,00—106,00 zł
Woły — *Boeufs*	36,00— 66.00 „
Cielęta — *Veaux*	54.00— 76,00 „
Owce — *Brebis*	57,00— 60,00 „
Kozy — *Chèvres*	nie notowano

*) Ceny giełdowe orjentacyjne.

3. Wskaźniki drożyźniane.

Nombres indices des prix

Budżet rodziny robotniczej 4 - osobowej. Przy schematach Calwera i Komisji Płacy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawą liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

Coût de la vie d'une famille ouvrière de 4 personnes. D'après les schémas de Calwer et de la Commission des salaires: hebdomadaire; d'après le schéma de l'Office Central de Statistique: par jour. C lculs basés sur les prix de la dernière semaine du mois, tandis que d'apès le schéma de l'Office Central de Statistique la moyenne mensuelle résultant des calculs hebdomadaires basés sur les prix les plus fréquents.

		1913	1933 II.	1933 III.	II.—III.
1. Koszty wyżywienia *Coût d'alimentation*					
a) schemat Calwera *schéma de Calwer*	tyg. zł *hebd. zl*	52.14	35.40	35.59	+ 0,19
	wskaźnik *indice*	100	68	68	+ 0,54%
b) schemat Komisji Płacy *schéma de la Commission des salaires*	tyg. zł *hebd. zl*	33.51	27.65	27.97	+ 0,32
	wskaźnik *indice*	100	82	83	+ 1,15%
c) schemat Gł. Urz. St. *schéma de l'Office Central de Statistique*	dzien. zł *par jour zl*	3.65	2.51	2.55	+ 0,04
	wskaźnik *indice*	100	69	69	+ 1,59%
2. Koszty potrzeb innych *Coût d'autres nécessités*					
a) schemat Kom. Płacy *schéma de la Commission des salaires*	tyg. zł *hebd. zl*	21.16	21.03	20.98	— 0,05
	wskaźnik *indice*	100	99	99	— 0,23%
b) schemat Gł. Urz. St. *schéma de l'Office Central de Statistique*	dzien. zł *par jour zl*	3.03	3.50	3.49	— 0,01
	wskaźnik *indice*	100	115	115	— 0,28%
w tem: mieszkanie, opał etc. *dont: loyer, chauffage etc.*	zł — *zl*	1.93	2.02	2.01	— 0, 01
potrzeby kulturalne, *besoins culturels*	zł — *zl*	0.53	0.55	0.55	—
odzież — *étoffes pour vêtements et chaussures*	zł — *zl*	0.57	0.93	0.93	—
3. Koszty utrzym. ogółem *Total du coût de la vie*					
a) schemat Kom. Płacy *schéma de la Commission des salaires*	tyg. zł *hebd. zl*	54.69	48.68	48.95	+ 0,27
	wskaźnik *indice*	100	89	89	+ 0,55%
b) schemat Gł. Urz. St. *schéma de l Offic Central de Statistique*	dziennie zł *par jour zl*	6.68	6.01	6.04	+ 0,03
	wskaźnik *indice*	100	89	90	+ 0,47%
4. Żyto (25. w mies.) *Seigle*	100 kg zł *100 kg zl*	32.60	17.25	18.00	+ 0,75
	wskaźnik *indice*	100	53	55	+ 4,34%
5. Płaca robotnika niewykwalifikowanego — *Salaire d'un ouvrier non qualifié*	tyg. zł *hebd. zl*	38.88	41.40	41.40	—
	wskaźnik *indice*	100	107	107	—

VII. Aprowizacja mięsna.

Approvisionnement en viande.

Rzeźnia Miejska i Targowisko.

Abattoir Municipal et Marché aux bestiaux Municipal

1) Spęd i ubój.

Introduction et abatage.

	wołów *boeufs*	stadników *taureaux*	krów *vaches*	świń *porcs*	cieląt *veaux*	owiec *brebis*	kóz *chèvres*	prosiąt *cochons de lait*	koni *chevaux*	Ogółem *Total*
Spędzono *Nombre de pièces introduites* . .	429	698	2859	12826	4045	1111	—	788	—	22756
Ubito *Nombre de pièces abattues*	218	495	857	9388	4276	934	19	16	14	16217

2) Targowisko.

Marché aux bestiaux Municipal.

	wołów *boeufs*	stadników *taureaux*	krów *vaches*	świń *porcs*	cieląt *veaux*	owiec *brebis*	kóz *chèvres*	prosiąt *cochons de lait*	Ogółem *Total*
Nadeszło *Arrivé*									
koleją żelazną - *par le chemin de fer*	303	269	1170	4573	1098	551	—	—	7964
drogą kołową - *par les routes* . . .	126	429	1689	8253	2947	560	—	788	14792
Wysłano *Expédié*									
koleją żelazną - *par le chemin de fer*	224	209	1887	2699	5	650	—	—	5674
drogą kołową - *par les routes* . . .	10	37	199	1232	—	—	—	772	2250
do rzeźni - *à l'abattoir*	195	452	773	8895	4040	461	—	16	14832

3) Ruch na torze łącznikowym.

Mouvement sur la voie d'embranchement.

	wołów *boeufs*	stadników *taureaux*	krów *vaches*	świń *porcs*	cieląt *veaux*	owiec *brebis*	kóz *chèvres*	koni *chevaux*	prosiąt *cochons de lait*	Ogółem *Total*	W wozach o 1 – 2 piętrach En wagons de 1—2 étages	
Nadeszło *Arrivé*	319	302	1203	4709	1229	844	—	—	—	8606	199	37

Wysłano 8 wagonów mierzwy z Rzeźni Miejskiej.

VIII. Varia. — *Varia.*

1. Dostrzeżenia meteorologiczne.
Observations météorologiques.

Stacja Poznań — Uniwersytet *Station à Poznan — l'Université*	Maxim. dnia *le*	Maxim. stan *état*	Minim. dnia *le*	Minim. stan *état*	Średnia miesięczna III. 1933	Średnia miesięczna norm. *norm.*	Odchylenie *Écart*
1. Temperatura powietrza (Celsiusza) *Températures*	30	21,2	1	—9,7	4,5	2,4	+2,1
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad poziomem morsk. *Pression barométrique (mm) 89 m. au dessus du niveau de la mer.*	23	768,4	18	735,0	756,7	752,1	+3,9
3. Prężność pary (mm) *Tension de la vapeur d'eau (mm)*	30	7,8	1	1,9	4,5	4,6	— 0,1
Wilgotn. względna % *Humidité relative %*	6	100	28	33	72	80	— 8
4. Zachmurzenie (0—10 *Nébulosité (0-10)*	—	—	—	—	5,5	6,7	—1,2
5. Opady (mm). *Précipitations atmosphériques (mm)*	3	8,0	—	—	suma miesięczna *somme mensuelle* 11,9	32	—20,1
6. Czas trwania usłonecznienia (godziny) *Nombre d'heures d'insolation*	—	—	—	—	suma miesięczna *somme mensuelle* 158,6	122	+36,6

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę:
Directions du vent observées 3 fois par jour

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW	W.	NW.	Cisza:
4	7	9	20	9	20	8	9	6 razy

Dni pogodnych (*Nombre des jours clairs*) 5, — pochmurnych *sombres*) 12, — z wichrem (*de bourrasque*) 1, — z opadem (*de pluie*) 6, — z burzą (*d'orage*) —, — z gradem (*de grèle*) —, — z krupami (*de grésil*) 1, — mroźnych (max. 0^0 (*froids*) 1, — z mrozem min. niżej 0^0, (*de froid au-dessous de* 0^0) 14 — ze śniegiem (*de neige*) 1, — z mgłą (*de brouillard*) 3 — z upałem (*de chaleur*) —, — z pokrywą śnieżną (*de la couche de neige*). —

2. Wodostan Warty.
Hauteur du niveau de la Warta.

Wodowskaz (*Echelle fluviale*) 0 = 51,45 m.

	cm.		cm.		cm.		cm.		cm.
1. :	58;	2. :	64;	3. :	65;	4. :	68	5. :	77
6. :	97;	7. :	114;	8. :	133;	9. :	146	10. :	1 5
11 :	160;	12. :	163;	13 :	165;	14. :	172;	15 :	180;
16. :	190;	17. :	198;	18. :	194;	19. :	174;	20. :	154;
21. :	136;	22. :	124;	23. :	1 8;	24. :	100;	25. :	89;
26. :	82;	27. :	74;	28. :	67;	29. :	61;	30. :	57;
31. :	56;								

3. Działalność Straży Pożarnej.
Activité du Service Municipal des pompiers.

	I. Stare Miasto po l. brz. Warty	II. Stare Miasto p.pr brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Sołacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII Inne dzieln. nowe	Razem *ensemble*
Pożarów *Incendies*								
wielkich *grands*	—	—	—	1	—	1	-	2
średnich *moyens*	—	—	—	1	1	—	1[1])	3
małych *petits*	2	—	—	2	—	—	—	4
razem *ensemble*	2	—	—	4	1	1	1	9
Pomoc dor. *Secours immédiat*	9	4	1	6	2	—	1[1])	23
Alarmów ogółem *Total des alarmes*								32

[1]) Starołęka Mała

4. Aresztowania. — *Personnes arrêtées*

	Mężczyzn *Hommes*	Kobiet *Femmes*	Ogółem *Total*
Stan w początku miesiąca *Situation au commencement du mois*	22	13	35
Przypływ w miesiącu *Inscriptions au cours du mois*	600	221	821
Razem . *Ensemble* .	622	234	856
Odpływ . *Radiations* .	594	226	820
Stan w końcu miesiąca *Situation à la fin du mois* . .	28	8	36
W odpływie jest zmarłych *Nombre des décédés parmi les personnes rayées*	—	—	—

5. Ruch przejezdnych. — *Mouvement des voyageurs.*

Ilość zgłoszonych przejezdnych *Nombre des voyageurs déclarés* 2903

z tych a) w hotelach, pensjonatach *dont aux hôtels* 2292

b) u innych *chez d'autres* 611

w tem z zagranicy *dont de l'étranger* 186

6. Gazownia Miejska. — *Usinemunicipale à gaz.*

Zużyto *Consommation*		Produkcja — *Production*				Oddano na miasto
ton węgla *de charbon en tonnes*	ton koksu *de coke en tonnes*	gaz węglowy *gaz de houille* m³	gaz wodny *gaz à l'eau* m³	dwugaz *double gaz* m³	ogólna suma *total de somme* m³	*Gaz fourni à la ville* m³
2991,8	—	1 824 610	—	—	1 824 610	1 820 810

7. Elektrownia Miejska. *Usine Municipale d'Electricité.*

Spalono pod kotłami węgla kg *Charbon consommé sous les chaudières kg*	Zużyto węgla na wytw. kwh kg *Consommation de charbon à l'usine génér. par kwh en kg*	Wytworzono energji w Centrali kWh *Production d'énergie électrique à la station centrale d'électricité*	Pobrano energji z obcych zakł. kWh *Energie électrique empruntée à autres usines electriques*
1.908.958	0,84	2.258.912	62.560

8. Wodociągi Miejskie.
Service Municipal des eaux.

	Zużyta woda *Consommation de l'eau* m³
Śródmieście	153 059
Jeżyce	52 585
Św. Łazarz	44 474
Wilda	39 398
Sołacz	3 500
Dębiec	1 607
Rataje	1 708
Starołęka	2 465
Główna	6 300
Urzędy wojskowe, urzędy państwowe i kolej . *Offices militaires, offices publics et chemins de fers*	92 114
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i domy czynszowe *Offices Municipaux, écoles, hôpitaux et maisons de rapport*	33 380
Ogółem *Total*	430.590

9. Przeładownia Miejska.
Établissements de transbordement et entrepôts Municipaux.

Ruch kolejowy *Mouvement de chemin de fer*		Ruch żeglugowy *Mouvement des navires dans le port*
		Przywóz *Importation*
Przywóz wagon. *Wagons entrés*	222	1 berlinkę z pojem 32,5 ton trawy morskiej
Wywóz wagon. *Wagons sortis*	50	
		Wywóz: — *Exportation*
		1 berlinkę z pojemnością 90 ton żyta
		7 „ „ 1627,5 ton jęczmienia
Ogółem *Total*	272	

Zestawienia kwartalne. — *Releves trimestriels.*

(Za czas od 1. I. do 31. III. 1933 — *de 1. I. à 31. III. 1933*).

1. Małżeństwa — *Mariages*

według zajęcia małżonków przed ślubem.
selon la profession des mariés devant la noce.

Zajęcie mężczyzny *Profession de l' homme*	Zajęcie kobiety *Profession de la femme* (zawody jak obok) *Professions déclarées à côte* 1	2	3	4	5	6	7	8	Ogółem mężczyzn *Total des hommes*
1. Samodziel. rolnicy, przemysłowcy i handlowcy *Agriculteurs, industriels, commerçants indépendants*	6	5	4	1	—	1	—	11	28
2. Urzędnicy prywatni *Employés*	1	26	11	—	2	6	2	22	70
3. Rzemieślnicy (czeladź) *Artisans*	2	37	50	37	—	2	4	69	201
4. Robotnicy — *Quvriers*	1	—	13	47	—	—	—	21	82
5. Zawody umysł. wolne *Professions libérales* .	—	2	—	—	2	1	—	7	12
6. Urzędnicy publiczni *Fonctionnaires publics*	—	10	9	3	—	9	—	25	56
7. Inne zawody *Autres professions*. .	—	1	2	—	—	—	—	—	3
8. Bez zawodu i niezn. zaw. *Sans profession et profession inconnue*	—	—	—	—	—	1	—	3	4
Ogółem kobiet *Total des femmes*	10	81	89	88	4	20	6	158	456

W tem związków zamiejscowych 1 i to: m. urz. publ. z kob. bez zawodu

2. Urodzenia — *Naissances.*

Wiek matek noworodków żywych.
Nés vivants d'après l'âge des mères

Wiek matki lat *Age de la mère ans*	Ilość matek *Nombre des mères*	Ilość noworodków w miesiącach *Nombre des nouveau-nés au cours des mois* I.	II.	II.	razem *ensemble*	w tem miejscow. *dont parmi la population domiciliée*	W ogólnej liczbie nieślubn. *Nombre des naissances illégitimes parmi* miejsc. *la population domiciliée*	zam. *la population de passage*
poniżej 18 *au dessous de*	10	3	2	5	10	7	5	3
„ 18—20	79	25	28	26	79	73	34	5
„ 21—25	409	153	123	136	412	368	72	18
„ 26—30	434	160	144	134	438	389	29	15
„ 31—35	277	85	95	100	280	252	10	5
„ 36 - 40	118	36	37	46	119	111	5	3
„ 41—45	25	7	11	7	25	21	1	—
46 i wyżej *et plus*	3	2	1	–	3	2	—	—
Wiek nieznany *Age inconnu*	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	1355	471	441	454	1366	1223	156	49
W tem miejscowych *Dont naissances parmi la population domiciliée*	1214	422	398	403	1223	1223	156	—

3. Zgony według wieku i płci.

Décès d' après l'âge et le sexe.

Wiek zmarłych *Age des décédés*	Miejscowe *Population domiciliée* m. *h.*	k. *f.*	ogół. *total*	Wszystkie zgony *Tous les décès* m. *h.*	k. *f.*	ogół. *total*
Do 5 lat *A 5 ans*	117	80	197	134	89	223
6—10	15	15	30	16	17	33
11—15	2	3	5	4	3	7
16—20	9	8	17	12	8	20
21—30	42	44	86	56	50	106
31—40	32	31	63	34	35	69
41—50	27	30	57	33	37	70
51—60	39	29	68	48	36	84
61—70	45	40	85	49	42	91
Ponad 70 *Au dessus de*	48	111	159	52	112	164
Wiek nieznany *Age inconnu*	—	—	—	—	—	—
Ogółem *Total*	376	391	767	438	429	867

4. Kasa chorych.

Caisse des malades

	W początku kwartału *Au commencement du trimestre*	W końcu kwartału *A la fin du trimestre*	+ —
Ilość ubezpieczonych *Nombre des assurés* . .	68 524	67 749	—775
Niezdolnych do pracy *Assurés incapables de travailler*	2 387	2 341	— 46

5. Zmiany miejsca zamieszkania – *Changements de domicile.*

a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania — *Déménagements hors de la ville de Poznań*

1. Ilość i stan cywilny przeprowadzających się
Nombre et état de civil des personnes qui ont déménagé

	Ogółem *Total* m. *h*	Ogółem *Total* k *f*	Ogółem *Total* razem — *ensemble*	Mężczyzn *des hommes* kawalerowie *célibataires*	Mężczyzn *des hommes* żonaty *mariés*	Mężczyzn *des hommes* wdowcy *veufs*	Mężczyzn *des hommes* rozwiedz. *divorcés*	Kobiet *des femmes* panny *filles*	Kobiet *des femmes* mężatki *mariées*	Kobiet *des femmes* wdowy *veuves*	Kobiet *des femmes* rozwiedz *divorcées*
Przypływ *Affluence*	1683	2399	4082	1200	442	26	15	1846	454	94	5
Odpływ *Ecoulement*	1721	2406	4127	1219	470	22	10	1888	417	83	18
Różnica *Différence*	— 38	— 7	— 45	— 19	— 28	+ 4	+ 5	— 42	+ 37	+ 11	— 13

(Stan cywilny — *Etat civil*)

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki
(Dokąd wzgl. skąd?)
Lieu de déménagement et d'emménagement
(Où resp. d'où?)

	Woj. Poznańskie *Dép. de Poznań*	Woj. Pomorskie i G. Śląsk *Dép. de Pomorze et La Haute Silésie*	Warszawa miasto *Ville de Varsovie*	Woj. centralne i wschod. *Dép. du centre et de l'est*	Wojew. południowe i Śl. Cieszyński *Dép. du sud et Silésie de Cieszyn*	Zagranica *L'étranger*	Wędrówka i podróż *Migration et voyage*	Niewiadomo *Inconnu*
Przypływ *Affluence*	3060	345	116	314	129	81	8	30
Odpływ *Ecoulement*	3029	366	21	317	137	46	10	12
Różnica *Différence*	+31	—21	—95	—3	— 8	+35	—2	+18

3. Wyznanie przeprowadzających się
Culte des personnes qui ont déménagé

	rz. kat. *cath.-romain* 1	rz. kat. *cath.-romain* 2	ewang. *évangélique* 1	ewang. *évangélique* 2.	mojż. *mosaïque* 1.	mojż. *mosaïque* 2.	inni i niezn. *autre et inconnu* 1.	inni i niezn. *autre et inconnu* 2.	Ogółem *Total*
Przypływ *Affluence*	3821	76	170	2	69	2	22	1	4082
Odpływ *Ecoulement*	3866	37	185	4	49	4	27	1	4127
Różnica *Différence*	—45	+39	— 15	— 2	+20	— 2	— 5	—	—45

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób, przeprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się zagranicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się
Profession des personnes qui ont déménagé

	Przypływ *Affluence*	Odpływ *Ecoulement*	Różnica *Différence*
I. Mężczyźni — *Hommes*			
1. Samodz. przemysłowcy, handlowcy i rolnicy — *Industriels, commerçants, agriculteurs indépendants*	63	66	— 3
2. Urzędnicy prywatni — *Employés*	244	276	— 32
3. Rzemieślnicy czeladź; — *Artisans*	479	509	— 30
4. Robotnicy i p. — *Ouvriers etc.*	148	87	+ 61
5. Zawody umysłowe wolne — *Professions libérales*	54	70	— 16
6. Urzędnicy publiczni - *Fonctionnaires publics*	128	145	— 17
7. Wojskowi — *Militaires*	20	37	— 17
8. Inne zawody - *Autres professions*	57	58	— 1
9. Bez zawodu i niezn. zawodu — *Sans profession et profession inconnue*	490	473	+ 17
Ogółem — *Total*	1683	1721	— 38
II. Kobiety — *Femmes*			
1. Robotnice itp. — *Ouvrières etc*	58	55	+ 3
2. Służące – *Domestiques*	948	952	— 4
3. Urzędniczki prywatne — *Employés*	145	161	— 16
4. Zawody umysłowe wolne — *Professions libérales*	8	18	— 10
5. Urzędniczki publiczne — *Fonctionnaires publiques*	30	50	— 20
6. Inne zawody — *Autres professions*	171	201	— 30
7. Bez zawodu i niezn. zawodu — *Sans profession et profession inconnue*	1039	969	+ 70
Ogółem - *Total*	2399	2406	— 7

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania — ***Déménagements à l'intérieur de la ville de Poznań***

1. Przeprowadzki według dzielnic miasta — *Déménagements d'après les quartiers de la ville*

na lub do — *à*

Przeprowadzono się *Nombre des personnes qui ont déménagé*	Prawy brzeg Warty	Centrum	Wilda	Jeżyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Główna	Komandorja	Rataje	Starołęka Mała	Dębiec	Winiary	Naramowice dom	Ogółem *Total*
Z de prawego brzegu Warty	192	197	33	42	39	18	52	4	7	1	4	18	—	607
„ Centrum	181	2705	445	516	318	102	51	14	40	14	28	58	—	4 472
„ Wildy	49	432	647	134	143	62	87	5	6	24	73	23	—	1 685
„ Jeżyc i Sołacza	43	521	160	1047	257	83	28	22	3	8	7	55	–	2 234
„ św. Łazarza	29	287	148	249	614	116	39	1	6	2	16	17	1	1 525
„ Górczyna	14	73	43	37	137	214	12	7	8	—	20	21	—	586
„ Głównej	20	36	14	16	3	8	187	9	1	—	8	1	—	303
„ Komandorji	10	15	1	—	—	1	19	6	1	—	—	—	—	53
„ Rataj	10	17	3	10	8	4	6	8	19	1	—	10	—	96
„ Starołęki Małej	8	8	16	—	1	—	11	—	1	54	3	7	—	109
„ Dębca	3	15	37	5	8	15	7	—	—	4	44	1	—	139
„ Winiar	19	56	23	37	22	8	2	1	4	3	1	59	—	235
„ Naramowic dom	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
Ogółem — *Total*	578	4363	1570	2094	1550	631	501	77	96	111	204	270	3	12 048

2. Stan cywilny przeprowadzających się. — *Etat civil des personnes qui ont déménagé.*

Mężczyźni — *Hommes*	Ogółem *Total*	Kobiety — *Femmes*	Ogółem *Total*
kawalerowie — *célibataires*	2984	panny — *filles*	4764
żonaci — *mariés*	2010	mężatki — *mariées*	1807
wdowcy — *veufs*	84	wdowy — *veuves*	175
rozwiedzieni — *divorcés*	77	rozwiedzone — *divorcées*	47
Ogółem — *Total*	5155	Ogółem — *Total*	6893

3. Zajęcie przeprowadzających się. — *Profession des personnes qui ont déménagé.*

Mężczyźni — *Hommes*	Ogółem *Total*	Kobiety — *Femmes.*	Ogółem *Total*
1 Samodzielni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy *Industriels, commerçants, agriculteurs indépendants*	143	1. Robotnice i p. — *Ouvrières etc.*	327
2. Urzędnicy prywatni — *Employés*	1069	2. Służące — *Domestiques*	2017
3. Rzemieślnicy (czeladź) — *Artisans*	1424	3. Urzędniczki prywatne — *Fonctionnaires privées*	694
4. Robotnicy i p. — *Ouvriers etc.*	426	4. Zawody umysłowe wolne — *Professions libérales*	9
5. Zawody umysłowe wolne — *Professions libérales*	48	5 Urzędniczki publiczne - *Fonctionnaires publiques*	80
6. Urzędnicy publiczni — *Fonctionnaires publics*	374	6. Inne zawody — *Autres professions*	640
7. Wojskowi — *Militaires*	112	7 Bez zawodu i niezn. zawodu — *Sans profession et profession inconnue*	3126
8. Inne zawody — *Autres professions*	123		
9 Bez zawodu i niezn. zawodu - *Sans profession et profession inconnue*	1436		
Ogółem — *Total*	5155	Ogółem — *Total*	6893

Uwaga: W poszczególnych miesiącach było:
w styczniu 1595 p zyprowadzek, 1499 wyprowadzek, 4148 przeprowadzek.
w lutym 1185 „ 1201 „ 3392 „
w marcu 1302 „ 1427 „ 4508 „

6. Ruch ludności według dzielnic miasta.
Mouvement de la population d'aprs les quartiers de la ville.

Dzielnica *Quartier*	Małżeństwa miejscowe *Mariages parmi la population domiciliée*	Żywo urodzeni miejscowi *Nés vivants parmi la population domiciliée*	Zgony miejscowe *Décès parmi la population domiciliée*	Migracja *Migration*: Przypływ *Affluence*	Migracja *Migration*: Odpływ *Ecoulement*	Przyrost lub ubytek *Excédent ou diminution*: naturalny *de naissances*	Przyrost lub ubytek *Excédent ou diminution*: napływ. *d'immigrés*	Przyrost lub ubytek *Excédent ou diminution*: ogółem *total*
Poznań (ściślejszy)	416	1047	697	2447	2916	+350	— 469	— 119
Główna	18	69	30	628	3[illegible]5	+ 39	+ 233	+ 272
Komandorja	1	3	4	108	76	— 1	+ 32	+ 31
Rataje	2	18	8	155	113	+ 10	+ 42	+ 52
Starołęka Mała	2	21	6	156	152	+ 15	+ 4	+ 19
Dębiec	6	28	5	253	177	+ 23	+ 76	+ 99
Winiary, Naramowice dom.	10	37	17	335	298	+ 20	+ 37	+ 57
Razem — *Ensemble*	455	1223	767	4082	4127	+456	— 45	+ 411

7. Sądy zawodo .
Tribunaux professionnels

a) Sąd kupiecki — *Tribunal de commerce*

	Zaległ. *Restantes*	Nowych *Nouvelles*	Razem *Ensemble*
Wniesiono spraw — *Nombre des affaires introduites*	296	58	354
Załatwiono przez: — *Terminées par:*			
cofnięcie — *retrait*	35	1	36
ugodę — *accord à l'omiable* .	43	4	47
wyrok — *jugement*	84	4	88
inaczej — *une autre manière* .	40	11	51
razem — *ensemble* . .	202	20	222
Nie załatwiono — *Restant à juger pour l'année suivante*	94	38	132

Przeciętna wartość sporu od 100—1000 zł — *Valeur moyenne du litige de 100—1000 zl*

b) Sąd przemysłowy — *Tribunal d'industrie.*

	Zaległ. *Restantes*	Nowych *Nouvelles*	Razem *Ensemble*
Wniesiono spraw — *Nombre des affaires introduites*	585	150	735
Załatwiono przez: — *Terminées par*			
cofnięcie — *retrait*	49	3	52
ugodę — *accord à l'amiable* .	57	4	61
wyrok — *jugement*	188	24	212
inaczej — *une autre manière* .	76	26	102
razem — *ensemble* . .	370	57	427
Nie załatwiono — *Restant à juger pour l'année suivante*	215	93	308

Przeciętna wartość sporu od 75—400 zł — *Valeur moyenne du litige de 75—400 zl*

Budowle ukończone. — *Constructions finies.* — Rok 1932.
Zestawienie roczne (poprawione)

Miesiąc	Nowe budynki *Bâtiments nouveaux*	Przybyło nowych *Accroissement du nombre des bâtiments nouveaux*: budynków głównych dla celów *bâtiments principaux destinés*: mieszkaniowych *à l'habitation*	innych *autres*	oficyn dla celów *annexes destinées*: mieszkaniowych *à l'habitation*	innych *autres*	innych budynków *autres bâtiments*	Przebudowy i rozbudowy *Reconstructions*	Rozbiórki *Démolitions*	Ogółem budowli *Total des constructions*	Przybyło wzgl. ubyło *accroissement resp. décroissement* mieszkań *logements*	
I	31	19	1	7	2	2	8	1	39	+ 93	—
II.	32	23	1	2	2	4	7	1	39	+ 89	—5
III.	31	23	—	6	1	1	3	—	34	+142	—
IV.	19	12	—	6	—	1	8	1	27	+ 75	—2
V.	20	13	—	4	2	1	4	2	24	+ 62	—2
VI.	14	7	—	4	1	2	9	—	23	+ 52	—
VII.	11	4	—	5	2	—	2	—	13	+ 20	—
VIII.	12	7	—	3	2	—	4	—	16	+ 37	—
IX	32	12	1	7	7	5	8	—	40	+ 72	—3
X.	37	19	3	8	5	2	16	1	53	+ 84	—4
XI.	40	20	2	8	3	7	16	2	56	+ 89	—3
XII.	17	10	—	3	3	1	6	—	23	+ 57	—

Przegląd kwartalny

za czas od 1-go stycznia do 31-go marca 1933 roku.

Uwagi: Kwartał sprawozdawczy = a; kwartał poprzedni = b; pierwszy kwartał 1932 r. = c.

Małżeństw zawarto w kwartale sprawozdawczym 456 (b: 636, c: 468); urodzeń żywych notowano 1366 (b: 1274, c: 1372); zgonów 867 (b: 849, c: 885),

W stosunku do kwartału poprzedniego liczba żywo urodzonych wzrosła o 92, liczba zgonów o 18.

W stosunku do I./1932 spadła liczba żywo urodzonych o 0,44 proc., liczba zgonów o 1,92 proc. Pogorszyła się śmiertelność niemowląt (153 wobec b: 123).

Choroby zakaźne wraz z zapaleniem płuc spowodowały 217 zgonów (b: 289, c: 286).

W szczególności zmarło osób: na płonicę, żarnicę, dławiec, błonicę i krztusiec 40 (b: 67), na dur 3 (b: 10) na czerwonkę – (b: 1), na grypę 5 (b: 2), na gruźlicę 151 (b: 111), na zapalenie płuc 103 (b: 78), na inne choroby zakaźne 15 (b: 20).

Ilość wypadków śmierci na gruźlicę i zapal. płuc wzrosła.

Nadwyżka urodzeń żywych nad zgonami wynosiła 456 (b: 425 c: 448), przyrost naturalny powiększył się.

Na 100 mieszkańców przypada w stosunku rocznym: żywo urodzonych 2,18 (b: 2,07), zgonów 1,39 (b: 1,37) uwzględniając zaś samych miejscowych przypada żywo urodzonych 1,96, zgonów 1,23.

Żywo urodzonych pochodzenia ślubnego było 1161 (b: 1094), nieślubnego 205 t. j. 15,00 proc. wszystkich noworodków żywych wobec 180 t. j. 14,13 proc. w kwartale poprzednim. Wśród matek niezamężnych było 39,02 proc służących (b: 38,33 proc.). Miejscowo przynależnych dzieci nieślubnych urodziło się 156 na ogółem 1223 żywo urodzonych, t. j. 12,73 proc.

Układ wyznaniowy:

Małżeństw katolickich zawarto 449 t. j 98,46 proc; (b: 618 = 95,17 proc.), ewangelickich 2 (b: 4), żydowkich — (b: 2), mieszanych 5 (b: 12), innych — (b: —)

Urodzonych z rodziców katolickich żywych dzieci ślubnych było 1134 (97,7 proc; b: 1061 = 96,1 proc.) z rodziców ewangelickich 9 (0,8 proc.); (b: 13 = 1,2 proc), z rodziców wyznania mojżeszowego 8 (b: 3); z małżeństw mieszanych i innych 10 (b: 17). Na ogółem 205 (b: 180) noworodków żywych pochodzenia nieślubnego było katolickich 205 (b: 172) ewangelickich — (b: 8), mojżeszowych — (b: –), innych i niezn. — (b: —).

Zmarło ogółem katolików 822 (93,5 proc.; b: 804 = 93,5 proc.), ewangelików 34 (3,9 proc; b: 30), izraelitów 8 (b: 9), innych i nieznanych 3 (b: 6).

Układ narodowościowy:

Małżeństw polskich zawarto 451 (98,9 proc.; b: 607 = 95,4 proc.), niemieckich 2 (b: 7), innych — (b: 2) mieszanych 3 (b: 20).

Dzieci ślubnych polskich urodziło się 1144 (98,5 proc.; b: 1069 = 97,7 proc.) niemieckich 5 (b: 13), innych 10 (b: 7), z małżeństw mieszanych 2 (b: 5). Dzieci nieślubnych polskich było 205 (100,0 proc.; b: 172, = 95,5 proc.), niemieckich — (b: 8), innych — (b:—).

Zmarło Polaków 823 (94,8 proc; b: 807 = 95,0 proc.), Niemców 36 (b: 28), innych 8 (b: 14.)

Przyrost naturalny ludności miejscowej wykazują katolicy.

Ruch wędrowny wykazywał nadwyżkę odpływu (45; b: +2324) czyli w stosunku rocznym na 100 mieszkańców 0,07. Z dzielnic miasta wykazują przyrost napływowy wszystkie dzielnice z wyjątkiem Poznania ściślejszego. Ogólny przyrost ludności w stosunku rocznym 0,66 proc. (przyrost naturalny 0,73 proc.)

Zygmunt Zaleski.

Powiększenie miasta Poznania.

Z dniem 1 kwietnia 1933 wcielone zostały do miasta Poznania obszary dworskie Golęcin i Sołacz. Rozszerzenie miasta spowodowało pewne zmiany podstawowych danych statystycznych, które w miarę możności tutaj ustalamy, zaznaczając, że z powodu braku publikacyj (skorowidza miejscowości) z ostatniego spisu daty najnowsze są fragmentaryczne i tymczasowe.

Obszar miasta. Obszar miasta Poznania doznał poważnego powiększenia. W granicach z 31 marca 1933 miał Poznań obszaru 6741,42 ha.

Przybyło:	Golęcin	701,46,55 ha		
	Sołacz	243,63,54 ha	Razem	945,10,09 ha

Od dnia 1 kwietnia 1933 r. wynosi obszar m. Poznania 7686,52 ha. Powiększył się obszar miasta o 14,02%.

Dawniejsze publikacje statystyczne („Gemeindelexikon") zapisywały obszary:

Golęcina	w 1885 r. — 783 ha,	w 1895 i 1905 r.	782,7 ha,	w 1910 r. — 772,8 ha
Sołacza	w 1885 r. — 377 ha,	w 1895 r. — 377,1 ha,	w 1905 r — 375,8 ha,	w 1910 r. — 319 ha

Z Sołacza inkorporowano do miasta w 1908 r. 87 ha. Części Golęcina przyłączono w roku 1912 do Piątkowa i Suchegolasu, część Sołacza zaś do Golęcina.

Miejscowości. Na terytorjum Golęcina istniały z dawna trzy osady: 1) folwark Golęcin (ośrodek t. zw. dóbr rycerskich), 2) folwark Podolany, 3) folwark Sytkowo. Wszystkie trzy jednostki wykazywane są też w skorowidzach statystycznych 1871, 1885, 1895, 1905 i 1921 r. (w r. 1910 tylko dwie, „Gemeindelexikon" z tego roku bowiem pomija wiele osad niesamodzielnych. Ponadto występuje od r. 1885 jako osobna jednostka „Warownia VI a", od r. 1905 „Dworzec Ławica", w r. 1921 po raz pierwszy „Ławica osada". W latach najnowszych powstał dworzec Golęcin i przy nim osiedle mieszkaniowe golęcińskie, całość tę można traktować jako jedno „osie-

dle". Ponieważ folwark Podolany wcielony został do Piątkowa, istnieją obecnie następujące osady na terenie Golęcina: 1) folwark Golęcin, 2) folwark Sytkowo, 3) Dworzec Ławica, 4) Ławica osada, 5) osiedle Golęcińskie (z dworcem), a wreszcie Warownia VI a.

Na terytorjum Sołacza istniały z dawna trzy osady: 1) folwark (dobra rycerskie) Sołacz, 2) Urbanowo, 3) Karczma Urbanówko; od r. 1885 wykazywane były pozatem 4) „Warownia VI" i 5) Sołacz cegielnia. Urbanówko straciło znaczenie samodzielne, cztery dalsze jednostki pozostały. Ponieważ część Sołacza wcielona została już dawniej do Poznania, potrzebnem będzie uregulowanie stosunku wzajemnego obu połaci, tembardziej, że na odcinku Urbanowa istnieje bardzo skomplikowana granica między Sołaczem miejskim, Sołaczem dworskim i Winiarami. Najkorzystniej byłoby uważać zjednoczony obecnie w granicach miasta Sołacz jako jedną dzielnicę z uproszczoną granicą w stosunku do Winiar, skąd zresztą pewne odcinki dołączono do Sołacza przy inkorporacji przedwojennej. Możliwe też oczywiście jest traktowanie dworu Sołacza jako dzielnicy samodzielnej z uregulowaniem sztucznem kwestji Urbanowa.

Ludność. O budynkach, tudzież o ilości gospodarstw domowych posiadamy narazie tylko daty dawniejsze, wobec czego nie zajmujemy się w tej chwili ich zestawieniem.

Ludności zyskał Poznań mało. Nowowcielone dzielnice wykazywały dawniej następujące liczby ludności:

	1867	1871	1885	1895	1905	1910	1921
Golęcin	265	237	202	248	347	338	417
Sołacz	244	208	313	182	99	69	286

Uwaga: W r. 1885 wliczono na Sołaczu 116 osób wojskowych, bez nich byłoby ludności 197.

Golęcin był do r. 1895 włącznie nietangowany w rozwoju ludnościowym sąsiedztwem wielkiego miasta, a nawet późniejszy przyrost ludności jest stosunkowo nieznaczny; od r. 1905 wpływa w pewnej mierze Ławica-dworzec (46 głów, w r. 1921 głów 55), w r. 1921 występuje po raz pierwszy w spisie ludności osiedle typu podmiejskiego „Ławica-osada" (62 osoby). Rozpoczęty rozwój typu podmiejskiego uwydatnia się raźno w latach najnowszych. Wcielenie Golęcina umożliwia miastu racjonalną organizację rozwojową niejako w zaczątkach, nastąpiło zatem w czasie rzeczywiście właściwym.

Zupełnie analogicznie rozwijał się Sołacz do czasu wojny jako wieś niezależna od miasta. Wcielenie części Sołacza do miasta spowodowało jej zabudowę willową w granicach miejskich. Dopiero w ostatnich latach uwidoczniło się zgęszczenie zaludnienia obszaru pozamiejskiego. I tu również dokonano inkorporacji w odpowiednim czasie.

Z r. 1931 posiadamy tylko wspólną liczbę ludności dla Golęcina i Sołacza. Wynosiła ona 1729 głów, co wobec 407 z r. 1910 i 703 z r. 1921 oznacza bardzo wielki postęp. W ludności tej było 137 dzieci w wieku szkolnym.

Co do wyznania cała ludność (1729 osób) w r. 1931 była rzymsko-katolicką. Rozwój wyznaniowy był w przyłączonych obszarach następujący:

		1871	1885	1895	1905	1910	1921
Golęcin:	rz.-kat.	162	162	207	186	159	402
	ewang.	75	40	41	159	178	15
	innych chrześc.	—	—	—	2	1	—
Sołacz	rz.-kat.	171	174	140	22	17	262
	ewang.	37	138	41	77	52	23
	innych chrześc.	—	—	—	—	—	1
	izrael.	—	1	1	—	—	—

Co do narodowości była w r. 1931 cała ludność (1729) polską.

W przeszłości (dane od r. 1905) liczono:

		1905	1910	1921
Golęcin:	nar. polskiej	182	133	412
	nar. niemieckiej	165	203	5
	dwujęzycznych	—	2	—
Sołacz:	nar. polskiej	16	17	262
	nar. niemieckiej	80	52	24
	dwujęzycznych	3	—	—

LUDNOŚĆ M. POZNANIA DNIA 1 KWIETNIA 1933.

W dniu spisu ludności 1931 r. liczył Poznań ludności obecnej 246 698 w granicach ówczesnych, w granicach zaś dzisiejszych (plus 1729) 248 427 mieszkańców.

Szacunek liczby ludności od spisu 1931 r. traktujemy z pełną ostrożnością. Właściwie należy bieżąco przypisywać przyrost naturalny i przyrost napływowy. Doświadczenia z lat 1921—1931 wykazały, że dane przyrostu naturalnego są wiarogodne w pełni, natomiast wyliczanie przyrostu napływowego stwarza ludności więcej niż wykazują spisy, przypuszczalnie dla tego, że zameldowania osób przyprowadzających się są znacznie kompletniejsze niż odmeldowania osób wyprowadzających się z miasta. Różnica była taka, że należało na braki odliczyć w liczbach przyrostu napływowego 20%. Korzystając z tych doświadczeń, wyliczamy od ostatniego spisu ludności t. zw. ludność przypisaną w tej drodze, że dodajemy pełny przyrost naturalny miejscowy i 80% przyrostu napływowego według meldunków (tylko w miesiącach ujemnego bilansu wędrownego 100%).

Na podstawie tej ludność obecną szacujemy w dniu 31 grudnia 1932 r. (w dawnych granicach) na 249.453 dusz, w dniu 31 marca 1933 r. na 249.845 osób.

Na dniu 1 kwietnia 1933 r. było ludności obecnej w nowych granicach miasta 249.845 + 1729 =

251.574 mieszkańców.

Zaludnienie m. Poznania przekroczyło ćwierć miljona mieszkańców.

Zygmunt Zaleski.